

ARDEAULUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

ABONAMENTE:

Particulari	1 an 6 luni
Autorități, bănci și întreprinderi industriale și comerciale	500 250
Publicații cm.-patrat	1000 500
	Lei 5.

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Anchetele noastre

Prin orașul și județul Turda

Efectele catastrofelor inundațiilor din ultimul timp — Pagubele sunt evaluate oficial la 90 de milioane. — Cum au fost ajutați sinistrații. — Situația culturală a orașului și a județului. — Pregătiri în vederea alegerilor comunale.

Am vizitat zilele acestea orașul și județul Turda. Inundațiile catastrofale din aceste locuri au atins proporții mai considerabile decât în oricare altă parte a țării.

În formându-ne la cei în drept am putut obține o serie de amănunte asupra diferitelor evenimente la ordinea zile în aceste părți.

Astfel în ce privește pagubele cauzate de inundații în orașul și județul Turda ele se ridică la 90 de milioane și anume.

Duă evaluările oficiale pagubele suferite de stat pe urma distrugerilor șoselelor naționale județene și comunale se urcă la 20 milioane.

Pagubele suferite de C. F. R. 16 milioane.

Pagubele suferite de fabrici: 28.902.800.

Pagubele suferite de particulari prin distrugerea caselor recoltei, animalelor etc. 25.097. 200. lei.

Măsurile luate de autorități

Pentru constatarea pagubelor suferite pe urma inundațiilor dl ministru Ch. Cipăianu care a venit special pentru aceasta la Turda însoțit de dl Candrea prefectul județului și de dnii deputați Matei și Ștefan Ioan au anchetat personal din sat în sat efectele catastrofei.

Dl ministru Cipăianu a acordat chiar atunci suma de 200.000 lei sinistraților iar după aceea la propunerea Dsale Consiliul de ministri a mai acordat încă 700.000 lei pentru cumpararea de cereale de însemănțare. Acestea vorfi date gratuit sinistraților.

Pe lângă toate acestea prefectul județului dl Candrea a mai făcut guvernului următoarele propuneri:

1. Sinistrații să fie scutiți de impozitul funciar pentru terenurile distruse.

2. Să se acorde gratuit sătenilor materialul lemnos de care au nevoie pentru refacerea caselor.

3. Să se acorde sătenilor, din rezervele de stat, echivalentul terenurilor distruse.

Guvernul la intervenția dlui Cipăianu a acceptat în principiu aceste bune propuneri.

Tot pentru ajutorarea celor năpăstuiți de soartă din cauza inundațiilor a mai fost în jud. Turda și D-soara Gabriela Duca, sora dlui ministru Duca, ca delegată a Crucii roșii.

Dacă a cercetat toate comunele și a împărțit ajutoare bănești și vestimente în valoare de aproape 200.000 lei.

Acest gest al Crucii Roșii a făcut o foarte frumoasă impresie printre săteni cari azi numesc pe D-soara Duca „Mama năcăjiților“.

Situația culturală

În ce privește situația culturală a acestei regiuni în special a orașului Turda ea se găsește în ultimul timp în plin progres. Acest fapt se datorește în mare parte și dlui Prefect Candrea profesor de meserie și un cunoscut și pasionat răspânditor de cultură românească.

În ultimul timp s'a observat la Turda un fapt îmbucurător: creșterea numărului de conferințe ce se țin de către intelectualii localnici sau de intelectuali veniți din Cluj. Aceste conferințe sunt foarte frecventate de public ceea ce dovedește că se simțea nevoie de ele.

În ce privește situația învățământului în județ am constatat că a luat și ea o dezvoltare îmbucurătoare. Deși nu există chiar în toate comunele localuri proprii de școală totuși nu este comună fără școală sau fără învățător.

Iarăși chestiunea Uzinei electrice din Cluj

Din cauza lipsei de energie a Primăriei Clujul va rămâne tot fără lumină suficientă

Am mai avut ocazia în dese rânduri să ne ocupăm prin zarul nostru de chestiunea Uzinei electrice din Cluj și să arătăm cu date și fapte precise tot ce se petrece în jurul acestei importante probleme a orașului nostru. Astăzi venim cu noi amănunte.

Se știe că actuala Uzină cu capacitatea ei de producție nu poate satisface mai jumătate din nevoile de curent a Clujului. În adevăr sunt străzi întregi lipsite de lumină electrică, sunt multe instituții industriale care din cauza insuficienței curentului electric nu-și pot mări capacitatea de producție cu toate că instalațiunile de care dispun le ar permite. Mai mult decât atât și tot

Din inițiativa prefectului de județ s'a repus pe tapet chestiunea ridicării unei statui lui Mihai Viteazul la Turda. Comitetul de inițiativă a și hotărât să lanseze o listă de subscripție în toată țara și chetă în toată orașele.

Tot din inițiativa prefectului în Martie se vor începe în fine o restaurare a mormântului lui Mihai Viteazul care azi este o paragină prin amenajarea în jurul lui a unui parc.

Pregătiri în vederea alegerilor comunale

La Turda, după câte am constatat prefectul vrea să dea alegerilor comunale un caracter pur gospodăresc. Din partea autorităților s'au dat instrucțiunile necesare ca în fiecare sat să se pue candidaturile de viitori consilieri comunali, dintre fruntașii comunei și cari să prezinte toate garanțiile și materiale și morale. Aceasta cu scopul de a nu se introduce politica în micile gospodării dela sate.

Rămâne la aprecierea opoziției dacă și ea va înțelege rostul binefăcător al acestor dispoziții — și dacă vor voi să accepte aceleași liste, acestea fiind compuse după cea mai bună chibzuială a locuitorilor.

În orașe totuși opoziția va candida cu liste separate. Minoritățile au acceptat listele cetățenești.

Partidul național în urma instrucțiunilor primite dela centru au început o îndârjită propagandă prin organizațiile lor locale, în special între muncitori și țărani prevăzând poate și ei că la orașe au mai puține șanse de reușită.

Iarăși chestiunea Uzinei electrice din Cluj

Din cauza lipsei de energie a Primăriei Clujul va rămâne tot fără lumină suficientă

din cauza lipsei de curent în orașul nostru nu mai poate lua ființă nici o instituție industrială nouă împiedcându-se astfel o dezvoltare a acestei importante ramuri de activitate. Adăugați la acestea și numeroasele intreruperi de curent și vă veți putea da seama de situația precară în care se găsește Clujul din cauza neamplificării Uzinei electrice.

Această situație s'o spunem neto se datorește în primul loc unor politicieni locali interesați și în al doilea rând lipsei de energie a primăriei orașului și a ministerului de interne.

În adevăr până acum s'au prezentat la primăria orașului nu mai

puțin de 20 de oferte pentru amplificarea Uzinei. Dintre acestea cel puțin jumătate au fost aprobate azi spre exemplu pentru ca peste câteva zile să se revie asupra ei pentru a se lua în considerare altă ofertă. Aceasta pentru că prin aprobarea anterioară erau lezate interesele personale ale cutărui sau cutărui politician cu mare trecere la București.

Acum câteva luni de zile consiliul orașului a luat o hotărâre care părea în fine că va fi definitivă. Se hotărâse anume să se primească o ofertă prin care urma să se amplifice Uzina termică amplificare care costa 20 de milioane care ar fi fost gata în doi ani și în fine care nu necesita nici o urcare a actualelor prețuri a curentului.

Ministerul și consiliul tehnic superior a confirmat această hotărâre a orașului și urma numai să se înceapă lucrările.

Ce se întâmplă însă? După câteva zile consiliul orașului se pomenește cu o altă ofertă blindată cu formidabile intervenții politice. După această nouă ofertă amplificarea nu se mai proiecta asupra Uzinei termice ci asupra celei hidraulice, nu mai costa 20 de milioane și în fine prețul curentului trebuie să fie urcat cu 100 la sută pentru a se putea amortiza capitalul de 300 de milioane, necesar acestei amplificări.

Cu toate că prima ofertă era aprobată și confirmată de toate organele în drept, primăria trece peste această hotărâre care cum spuneam părea definitivă, primește ultima ofertă fără nici o licitație și prin surpriză o expediază la București spre aprobare.

Se intenționează, după câte suntem informați ca prin presiunile politicianilor, interesați în această ofertă, la minister să se obțină aprobarea fără nici o licitație în contradicție deci nu numai cu legea contabilității publice dar și cu interesele orașului.

În fața acestei situațiuni în adevăr intolerabile, Camera de Comerț din Cluj a hotărât cu unanimitate de voturi să adreseze un energic memoriu — protest către șeful guvernului și să i ceară să se facă odată lumină în această afacere care durează de aproape cinci ani de zile.

— Eri s'a întrunit la ministerul de finanțe comisia superioară vamală pentru a proceda la întocmirea noului tarif vamal în legătură cu fixarea noii nomenclaturi vamale.

S'a discutat categoria fierului care cuprinde aproape 100 de articole. Săptămâna această se va termina categoria, revizuiuindu-se apoi lucrările comisiunii.

Aprecieri asupra diferitelor probleme economice din Ardeal

In ce stadiu se găsește criza de numerariu. De ce s'a ameliorat această criză. Imperioasă necesitate a înființării unei Burse la Cluj. Cauzele principale a falimentelor din ultimul timp.

Declarații făcute ziarului de dl. Ionescu directorul sucursalei din Cluj a Băncii Naționale

Am crezut util să furnizăm cititorilor noștri o serie de aprecieri a personalităților marcante dintre financiarul clujeni, asupra diferitelor probleme economice la ordinea zilei.

Am apelat astfel la dl. Ionescu directorul sucursalei din Cluj a Băncii Naționale și un cunoscut economist consultându-l asupra diferitelor probleme.

Publicăm mai la vale prețioasele declarațiuni făcute ziarului nostru de dl. Ionescu.

Intrebându-l asupra stărei în care se găsește azi în Ardeal criza de numerariu Dsa a binevoit să ne facă următoarele declarațiuni:

Propriu zis nu avem o criză de numerariu așa de pronunțată cum a fost în 1924.

Băncile au ajuns azi să dispună de numerariu suficient, nu fac însă noi plasamente decât cu foarte multă prudență. Acest fapt a provocat aparenta lipsă de numerar.

Banca Națională ca institut de emisiune a scăzut creditele ei. Din această cauză și-au scăzut creditele și băncile particulare.

Mai mult decât atât în lunile Iulie și August băncile au avut chiar abundență de numerariu. Aceasta se datorește faptului că băncile în special cele mici dela provincie n'au fost în situația de a-și plasa capitalurile pe la sate, principalii lor clienți pentru motivul că aceștia dispuneau de o recoltă frumoasă, prețurile produselor lor erau urcate, și cererea mare. Astfel că n'aveau nevoie de banii băncilor. Această situație a durat până în Octombrie când s'a început accentuarea cererii de numerariu. Băncile particulare totuși și în această lună acordau credite tot cu foarte mare greutate pentru că erau în expectativă. Aceasta pentru că voiau să vadă ce măsuri va lua pe viitor Institutul de emisiune adică Banca Națională.

O altă cauză care a contribuit la scăderea crizei de numerariu dela Banci, în ultimul timp este și următoarea: publicul a început să-și deschidă ochii, și azi nu-și mai plesează banii economiile pe la particu-

ri pentru ce majoritatea acestor renunță la dobânzile mari dar nesigure pe care i-le ofereau particularii și să-și plasere economiile sale băncii normalizându-se astfel viața bancară.

In afară de toate acestea descreșterea evidentă a crizei de numerariu se mai datorește și faptului că publicul în ultimul timp a devenit mult mai econom și atunci când face cumpărături le face cu foarte multă prudență renunțând la orice risipă de bani pentru articole de lux și restrângându-se astfel la strictul necesar.

Din cauza acestui economii a publicului au scăzut și cererile de numerariu a negustori or și astfel băncile și-l păstrează în casă.

Necesitatea înființării unei Burse în Cluj

Trecând la altă ordine de idei am rugat pe dl. director Ionescu să ne dea câteva lamuriri asupra necesității înființării unei Burse la Cluj Dsa a binevoit să ne declare următoarele.

Păreră mea fermă este că avem v absolută nevoie de înființarea unei burse la Cluj.

Aproape 90 la sută din acțiunile întreprinderilor din Ardeal nu sunt cotate la Bursa din București — și astfel nu se pot încheia nici un fel de tranzacții cu acțiunile acestor întreprinderi.

Faptul că până acum nu s'a înființat o bursă la Cluj se datorește lipsei de stăruință a cercurilor economice autorizate a iniția și a duce la bun sfârșit o asemenea operă. Cercuri în fruntea cărora se află Camera de Comerț.

După cât sunt informat chiar din spusele dlui. Gh. Leon, actual secretar general al Ministerului de Industrie și Comerț chestiunea înființării unei burse la Cluj va fi cât de curând reluată de Minister. Motivele principale a înființării acestei burse

Scutirea sau reducerea impozitelor, pentru comercianții și industriașii păgubiți de inundații

Din convorbirile avute cu mai mulți comercianți și industriași, am avut ocazie să ne convingem de mărimea pagubelor enorme ce au suferit în urma inundațiilor din anul 1925, și credem că facem un bun serviciu comercianților și industriașilor, dându-le informațiunile necesare în ce privește scutirea de impozite, reducerea sau scăderea lor în raport cu paguba suferită, de care pot beneficia potrivit legilor și instrucțiunilor în vigoare.

După declarațiile făcute pagubele suferite au fost de o parte în imobile (clădiri), fiind acelea devastate,

rezidă în faptul că trebuie să se cearze la această bursă acțiunile întreprinderilor ardeleno care eroare regretabilă pentru viața noastră economică că nu sunt destul de cunoscute și apreciate în România Mare.

Trecând din nou la altă ordine de idei am consultat pe dl. director Ionescu asupra cauzelor falimente lor din ultimul timp din Ardeal cari după cum se știe se țin luat.

Iată ce ne-a declarat D-sa.

În Ardeal a fost obiceiul ca negustorii să uzeze de mari credite străinătate având un mare surplus de mărfuri a făcut mari plasamente la noi, pe credit, fără să cerceteze mai de aproape cui le dă. Negustorii noștri luau deci marfurile pe credit, plătibile în valută forte. Cum vânzările în ultimul timp se faceau cu greu, negustorii un putea face încasării necesare pentru ca la rândul lor să facă față plăților la termen și atunci fatalmente cădeau în insolvența sau în faliment.

In ultimul timp s'au declarat numeroase insolvențe, tocmai datorită faptului că negustorii respectivi n'au putut să-și desfășoare marfurile luate pe credit din străinătate.

Cum spuneam mai sus, publicul de azi este foarte prudent și econom iar din cauza greutăților de trai nu mai târgueste decât strictul necesar, renunțând complet la articolele de lux.

De aceea negustorii trebuie să fie scamă de aceste vederi ale publicului și să nu se aprovizioneze decât cu mărfuri de acelea cari se pot desface.

Deasemenea negustorii trebuie să nu mai uzeze de credite scumpe laute dela particulari cu dobânzi uzurare pentru că acestea apasă asupra prețurilor de cost al mărfurilor și deci ele nu se pot desface cu ușurință.

Cu acestea s'a încheiat convorbirea pe care am avut-o cu dl Ionescu directorul Băncii Naționale din Cluj.

xele) comunale stabilite asupra valorii locative a stabilimentelor.

1. (Impozitul pe clădiri), fiind stabilit pe un periot de 5. ani, numai în acel caz se poate șterge, cu începere dela 1. Ianuarie 1926. când o proprietate imobilă, o clădire supusă acestui impozit a dispărut sau când o clădire a devenit nefolosibilă.

În acest scop se cere, ca proprietarul imobilului să facă în termen de 30 zile o declarație Administrației Financiare, căreia aparține comuna în care se află imobilul, arătând comuna, strada și numărul casei, sub care e înscris imobilul, valoarea locativă și impozitul stabilit pe anul 1925, starea în care se află imobilul și cerând totodată ștergerea impozitului pe clădiri, începând dela 1. Ianuarie 1926.

2. (Impozitul comercial sau industrial), ce se constată anual, se șterge în cazul când venitul din comerț sau industrie a încetat. scăderea se va face dela 1. zi a luni care urmează data, când a încetat profesiunea.

În cazul de față dacă vreun contribuabil ar fi încetat comerțul sau industria în urma pagubei suferite de inundație, e dator să declare această împrejurare în declarația de impozite No. 4. ce trebuie prezentate până în 31. Ianuarie a. c., cerând totodată, ca pe anul 1926. să fie scutit de impozit în lipsa venitului.

În cazul că, contribuabilul nu ar fi încetat comerțul sau industria în urma pagubei suferite de inundație în mod considerabil i-s'a redus câștigul, ce ar fi putut realiza în anul trecut, adică în anul 1925, asemenea trebuie să arate această pagubă în declarația de impozite, urmând, ca înaintea Comisiunii de impuneri care va începe lucrările în 15. Februarie 1926, să justifice paguba suferită, fiind în drept a cere reducerea impozitului față de impunerea din anul trecut, în raport cu mărimea pagubei.

3. (Impozitul profesional), după venitul din meserii manuale, se constată anual, procedura de impunere e la fel, ca la impozitul comercial sau industrial, după cum am arătat sub punctul 2./-.

4. (Impozitul global), se stabilește anual, pentru-care impozit trebuie prezentată până în 31. Ianuarie ace declarația No. 5. în aceasta declarație asemenea se va arăta paguba suferită și dacă între timp ar fi încetat comerțul, industria sau meseria, fiind deschisă în declarație spre acest scop o colcană deosebită.

5. (Taxele comunale) asupra valorii locative a stabilimentului comercial, sau industrial (atelier) asemenea se pot șterge sau reduce pe anul 1926, în proporție cu mărimea pagubei suferite.

În acest scop se cere, să se facă declarația primăriei comunale, arătând situația actuală a stabilimentului, cerând ca să se constate din nou valoarea locativă a stabilimentului, asupra aceleia urmând să se stabilească din nou taxa comunală.

Rectificarea impozitului pe clădiri, stabilit pe 5 ani trebuie cerută printr'o declarație, sau mai bine ziș petiție adresată Administrației financiare.

Ștergerea sau reducerea impozitului comercial, industrial, profesional și global pentru anul 1926. trebuie cerută în declarațiile, ce trebuie prezentate percepțiilor fiscale până la 31. Ianuarie 1926.

ruinate și devenind nefolosibile, de altă parte au suferit pagube în averea mobilă, în mărfuri, unelte etc. contribuind totodată și la reducerea câștigului din comerț, industrie sau meserie.

Astfel este vorba 1. (de impozitul pe clădiri, stabilit asupra valorii locative a clădirilor 2. (impozitul comercial și industrial), datorit de comercianți și industriași, 3. (de impozitul profesional), datorit de meseriași, 4. (de impozitul global) datorit atât de comercianți și industriași, cât și de meseriași. În urmă a ma putea fi vorba 5. (și de ta-

Legea generală a vănilor necesită modificare

— Lacunele Legii. — Care este situația cereată de această lege. —

(Urmare din numărul trecut).

Deși din cele expuse în numărul trecut, ori-și-cine își va fi putut forma convingerea necesității unei modificări imediate a legii generale a vănilor, vom arăta în cele ce urmează, că aceasta lege conține dispoziții și mai aspre care sunt cu atât mai dăunătoare cu cât cei chemați să le aplice le interpretează uneori greșit și le extind sau le restrâng, de multe ori chiar în interesul lor personal.

Pentru a înțelege acest lucru și mai bine vom arăta cum funcționarii vamali în acăr sarcină cad o mulțime de răspunderi și cari au un rol atât de important pentru finanțele țării noastre — plățiți cu un salariu derizoriu care le ajunge tocmai bine pentru a nu muri de foame — sunt compensați de către ministerul de finanțe prin prime acordate din amenzile încasate. În astfel de condițiuni, când pentru a putea trăi cinstiți, ei trebuie să se silească a găsi cu orice preț infractori sau infracțiuni, este firesc ca acești funcționari să depășească uneori măsura și să abuzeze de unele articole din legea vamală, dresând de multe ori procese verbale fără rost implicând pe vinovați și nevinovați pentru a avea cât mai multe garanții de plata amenzilor.

Articolul 220 din legea vănilor prevede că pot fi făcuți răspunzători pentru infracțiunile sau contrabandele constatate, în afară de cei ce le-au comis sau au ajutat la comiterea lor, chiar și proprietarii transporturilor, cari sunt deplin responsabili pentru faptele imputerniciților sau servitorilor lor. Acest articol atât de vexatoriu astăzi, avea rostul său înainte de război când raporturile dintre stăpân și salariații săi erau de așa natură încât cu greu s'ar fi putut admite ca aceștia din urmă să întreprindă ceva periculos și necinstit fără a avea măcar consimțământul stăpânului lor. Astăzi însă funcționarul particular nu mai depinde cu totul de stăpânul său și nu sunt rare cazurile când abuzează chiar de numele lui pentru a-și acoperi oarecare afaceri necinstite făcute pe cont propriu.

În afară de aceasta organele vamale se complac în a da o extindere nebanuită răstălmăcirilor acestui articol, considerând ca angajați ai proprietarului mărfurilor și pe expeditorii în acăr sarcină cade îndeplinirea formalităților vamale, prin faptul că aceștia sunt singurii în măsură să le îndeplinească ca specialiști și cunoscători ai legilor în respectul cărora sunt siliți să lucreze.

Vom da un exemplu amplu pentru a dovedi spusele noastre și pentru a ilustra consecințele funeste ale înclărității acestei legi și a răstălmăcirilor ei.

Convențiunea internațională de cale ferată, dela Berna prevede, că formalitățile vamale la frontierele tuturor țărilor aderente, cad exclusiv în sarcina organelor oficiale ale căilor ferate respective. Pe această bază C. F. R. au înființat încă de acum trei ani birouri de vamuire oficiale ale C. F. R. pe lângă toate

vămile de frontieră, birouri cari sunt obligate a îndeplini formalitățile vamale necesare, atât pentru mărfurile în tranzit cât și pentru acele destinate la export. Nu numai că aceste birouri sunt obligate a îndeplini aceste formalități dar proprietarii mărfurilor nu au dreptul să facă singuri aceste formalități și măcar să se amestece pentru influențarea lor.

Marea nenorocire este însă că aceste birouri în loc de a avea un personal de specialitate și cunoscător al legilor vamale, angajează pe ori și cine și aceasta tot din cauza salariilor infime pe cari le plătesc. În astfel de condițiuni este firesc ca acești funcționari să lucreze de capul lor trecând peste legi.

Cu toate că aceste birouri ar trebui făcute responsabile pentru greșelile comise, ele scapă întotdeauna de consecințe și de plata amenzilor chiar cu ajutorul organelor vamale cari nutresc o oarecare condescendență față de colegii lor dela c. f. r. pentru faptul că aceștia din urmă priu neglijente condamnable le procură cât mai multe procese verbale cu impuneri de de amenzi enorme și deci de prime însemnate.

Și pentru că organele vamale nu au destulă încredere că aceste amenzi vor fi plătite de către administrația c. f. r. care poate să facă intervenții la ministerul de finanțe pentru ca procesele să fie anulate, dat fiind că în definitiv tot ministerul de finanțe plătește paguba, ele implică și pe proprietarii mărfurilor și pe adresanții pentru a avea cât mai multe garanții de plata amenzilor. Și pentru că procesul verbal să fie cât mai temeinic pentru cazul unei eventuale apelări la justiție, funcționarii vamali cari le redactează să silească a aduce acuzații cât mai grave, chiar cu riscul de a le retracta ulterior atunci când vreo anchetă îi silește la aceasta. Aceste acuzații, bine înțelese, cad tot în sarcina adresantului sau proprietarului, biroul de vamuire c. f. r. fiind arătat întotdeauna ca o biată victimă a credulității sale. Un exemplu nenorocit este pătania unei firme care s'a trezit într-o bună zi cu o amendă de 3 milioane lei fără să știa măcar pentru ce.

Un transport sosit din Austria în România odată sosit la stația de frontieră românească, a fost luat în primire de către organele unui birou de vamuire c. f. r. pentru a fi supus formelor vamale. Funcționarul acestui birou în loc de a se convinge de conținutul exact al coletelor și pentru a economisi o muncă care i-se părea prea grea și fără însemnătate se mulțumește cu arătările făcute de către un irresponsabil și declară în actul de tranzit așa cum îi trece prin minte

Printr-o împrejurare fericită, transportul pentru care toate formele erau făcute și urma să plece mai departe a fost oprit la vamă și sa constatat că cele declarate în actul de tranzit nu corăspund realității și

că în afară de mărfurile declarate mai era și o oarecare cantitate de mătasă. Cu toate că expeditorul, străin și de acea localitate și de cele constatate, nici nu știa măcar că transportul a pornit din străinătate la adresa lui și nici cine sunt proprietarii mărfurilor, organele vamale prin interpretarea greșită a legii vamale i-au încheiat proces verbal și l-au amendat cu aproape trei milioane lei lovindu-l și în reputația lui de om cinstit. Iar biroul de vamuire c. f. r. a fost trecut cu o ușoară și delicată atenție pe planul a douăilea fiind arătat ca o victimă a credulității sale proverbiale și a împrejurărilor nenorocite în cari este ținut să-și facă datoria.

Cu ocazia intervențiilor făcute de firma amintită la Direcțiunea Generală a Vănilor pentru orânduirea unei anchete, un bine cunoscut avocat din a București lovindu-se de intransigența răposatului director general Buescu, care vedea în amenzile mari un fel de echilibrare a bugetului statului a remarcat, că sistemul organelor vamale de a impune amenzi, se aseamănă mult cu sistemul bolșevicilor de a compromite persoanele inoportune trimițând la adresa lor scrisori compromițătoare interceptate bine înțeles de către organele interesate în distrugerea personajului vizat.

Pericolul acesta care planează de asupra capului tuturor comercianților impune categoric să se ia măsuri pentru îndreptarea acestei situații.

Toată lumea comercială și industrială trebuie să se ridice într'un singur glas pentru a cere îndreptarea acestei situații și modificarea acestei legi învechite și neclară. Este interesul ministerului de finanțe însuși să impună prin orice mijloace selecționarea corpului declaranților autorizând numai pe cei ce se vor dovedi abți pentru această profesiune printr-o perfectă cu noastre a legilor vamale și datorilor ce le incumbă.

Este necesar ca ministerul de finanțe să facă ca această lege să fie înlocuită cu o noua lege a vănilor clară și precisă ferită de feluritele interpretări personale a celor interesați cari în actuala lege figurează cu dublul rol de judecători și beneficiari. — Nu cunoaștem în nici un stat din Europa o lege vamală care să considere pe adresanții sau proprietarii mărfurilor garanți pentru greșelile de bună sau rea credință a organelor de specialitate. Singure acestea trebuie să poarte consecințele gresilor lor fără a mai fi implicați și proprietarii de mărfuri decât numai în urma unor dovezi irefutabile că au influențat comiterea infracțiuneii.

Deasemenea trebuie scoși din cauza toți comercianții sau particularii acuzații până acum, dacă aceștia și-au dovedit nevinovăția în fața anchetelor și cercetărilor făcute.

Mai este apoi necesar ca în privința lipsurilor la actele de tranzit, ministerul de finanțe să țină seamă de împrejurări și să constate că

singur organele c. f. r. pot fi responsabile pentru aceste lipsuri.

Acei cari au ignorat importanța unui regim echitabil' acei cari până acum nu s'au interesat de această latură importantă a vieții noastre economice sunt datorii să înțeleagă cu indiferență și împreună cu întreaga lume comercială și industrială să ceară crearea unui nou regim vamal în interesul economiei naționale.

Iar dacă cei chemați să conducă destinele țării vor trece și de astă dată cu vederea a această importantă chestiune vor avea încurând ocazie să vadă consecințele funeste ale indiferenței lor.

Negelescu.

Taxele postale de publicațiuni pentru străinătate

Administrația poștelor aduce la cunoștința celor interesați că taxa de un leu de fiecare 50 grame, se aplică numai la jurnalele, scrisorile periodice și cărțile fără nici un fel de publicitate sau reclamă, expediate de editori sau de către instituțiunile de cultură, cu destinație numai pentru următoarele țări:

Algeria, Austria, Cehoslovacia, Etiopia, Franța și toate coloniile sale Germania, Jugoslavia, Letonia, Luxemburg, Marocul francez, Polonia Portugalia și coloniile sale, Teritoriul Sarre, Siria, Tunisia, Ungaria și Uruguay.

Pentru celelalte țări orice fel de imprimate, cărți, jurnale, etc. se vor franca cu câte 2 lei de fiecare 50 grame sau fracțiune.

Deasemenea se mai face cunoscut că în baza aranjamentului internațional, încheiat anul trecut la Stockholm, o trimitere externă de imprimate se poate admite și până la greutatea de trei kilograme, dacă conține o publicațiune broșată, cartonată sau legată într'un singur volum.

Dacă sunt mai multe volume sau foi, nu se admit de cât până la greutatea maximă de 2 kgr.

Excepție mai fac imprimatele orbilor cari se admit până la 3 kilograme și cu taxarea redusă.

Care este producția fabricelor de zahăr rusești

Până la 5 Ianuarie cor. fabricile de zahăr din Ucraina au prelucrat 26.6 milioane bercoveți de sfeclă (un bercoveț este egal cu 160 kg.

Aceste fabrici au produs 45 milioane puduri zahăr cristal. Din 102 fabrici de zahăr 44 și au încheiat deja sezonul de lucru. Celelalte fabrici vor isprăvi campania la sfârșitul lunii Ianuarie. Rafineriile au prelucrat până în prezent 8,5 milioane puduri. Produsul general al fabricelor rusești se ridică la 60 milioane puduri de zahăr. Acest produs formează o treime din producția mondială.

CITII „LEMNUL“

Mai catolic, decât papa

D. inspector vamal Anghel din Cluj a descoperit un nou izvor de realizat venituri pentru stat care nu constă din altceva decât de a pune amenzi și diferențe de taxă asupra mărfurilor vămuite înainte a regimului dumisale. O mulțime de procese verbale aruncă suma destul de importantă și care se cifrează peste una sută milioane în cărca comercianților importori de cauciuc din Ardeal. D-sa pretinde că înainte de a lua în primire conducerea serviciului vamal din Cluj s'au făcut abuzuri numeroase și s'a frustat statul cu suma de peste una sută milioane.

Ne ocupăm cu această chestiune având în vedere două lucruri importante: unul fiind interesul statului care după pretenția inspectoratului vamal din Cluj a fost frustat cu suma atât de mari, iar pe de altă parte faptul că o mulțime de comercianți intacti au fost amendați cu enorme sume fără vina lor. Fără vina lor,

fiindcă toate materialele de cauciucărie au fost declarate de către aceștia nu fals, — după cum afirmă inspectoratul — ci în toată regula, după cum prevede legea vamală la articolul respectiv.

Că nu încapă îndoială asupra declarațiilor, care a fost exactă și corespunzătoare articolului respectiv din legea vamală, dovedește faptul că oficiul vamal, — nu numai cel din Cluj, — a declarat în toate cazurile de corespunzătoare aceste declarații, taxând mărfurile conform declarații.

Rezultă deci, că aceste vămuri au fost exacte și atunci vexațiunile Inspectoratului vamal din Cluj sunt eforturi zadarnice, statului nu va aduce fole, dar comerțului cheltuieli și alergări zadarnice pe la minister, care în urma urmei va trebui să-și compromită pe unul dintre subalternii săi: fie pe fostul, fie pe prezentul inspector vamal din Cluj. Vom reveni.

Combaterca alcoolismului și antepreciul bănturilor spirtoase

Lămuriri acordate nouă de Dl. Dezideriu Ghiarțag directorul general al Casei Bogner și Szante din Cluj.

S'a discutat și s'a răsdiscutat chestiunea alcoolismului la noi în țară. Statisticile spun precis că 35 la sută din mortalitatea României întregite se detorește alcoolului. S'au preconizat și s'au pus chiar în practică o sumedenie de măsuri pentru a stăvili că de c t această plagă socială care se lăfște verijinos pe trupul țării săcătuiindu-l de vlagă.

În ultimul timp guvernul a terminat și e pe cale să prezinte parlamentului un proiect de lege care să reglementeze pe viitor producția și distribuția bănturilor spirtoase.

După câte știm prin noul proiect de lege se vor reduce cu cel puțin 50-60 la sută numărul cărciumilor în special la țară.

Măsura aceasta în principiu este foarte bună din punctul de vedere al interesului general. În adevăr prin scăderea numărului cărciumilor va scădea imediat și mortalitatea și criminalitatea din țară.

Ținem însă să atragem atenția celor în drept asupra câtorva fapte extrem de importante

Dacă este vorba să se îngrădească producția de alcool apoi trebuie să se bage bine de seamă că nu cumva această îngrădire să aducă după sine o creștere periculoasă a producției clandestine.

Căci trebuie să se știe că alcoolismul cu tot cortelul lui de rele (boli, moarte, crime etc.) nu este

atât de mult speța bănturilor naturale pe că de mult este a bănturilor spirtoase. Elificate sau produse pe cale chimică. Așa fiind dacă prin noua lege nu se vor lua toate precauțiile, producția clandestină de alcool va creș, se vor imulți astfel bănturile falsificate, și atunci pe lângă că statul va avea mari pierderi prin înprădirea producției de alcool, dar și alcoolismul va lua proporții îngrijorătoare. În afară de toate acestea ținem să atragem atenția guvernului și asupra altui fapt.

Noua lege nu va putea intra în vigoare, cu siguranță, până cel puțin prin Iunie sau Iulie.

Ei bine până atunci guvernul nu trebuie să aștepte ci să ia de pe acum cât mai drăstice măsuri în contra producției clandestine de alcool. În Ardeal în special pe lângă câteva case mari producătoare de alcool natural sunt o sumedenie de alte case clandestine care produc alcool fals și care e mai mult o otravă.

Acestea trebuie să se lovească cu cruce și fără a se mai aștepta intrarea în vigoare a noului legi.

Citiți, abonați
„LEMNUL“

BORVIZ
DE
BORSEC
Regele apelor minerale.

Direcția comercială:
CLUJ
str. Memorandumului 8
(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:
BUJUREȘTI
Strada Carol No. 25

Aparate de
radiofonic
original
BROADCASTING

se pot capătă toate piesele. Exoperăm permise de instalare. Cautăm reprezentanți în toate orașele din Ardeal și Banat.

REPREZENTANȚA GENERALĂ
BROADCASTING
CLUJ,
str. Nicoleta Iorga 3, I/19
(Palatul „Generală“)

Produsele FABRICII DE BERE
CZELL din Cluj -- Mănăstur:

berc albă „URSUS“ berc albă specială
„URSUS“ -- EXTRA berc neagră din malț
dublu **MERCULES** se capătă pretutindeni!

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima fabrică Română de șampanie **CLUJ.**

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cogaac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenești, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rössmâni“, Șam-duce (Corniță), Richtig-duce, Călugăruș și vinuri de „Asszu“.

Birotul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în **CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.**

Filiala: în **REGHINUL-SĂȘESC.** (Casă proprie.)

16-52

Mare târg de **GHEȚE**
LA
FRĂȚII GONDA
Cluj—Oradca-Marc
(vis-a-vis de postă)
Pentru funcționari prețuri reduse

Sticlărie și porțelan geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în **Magazinul „PARISIEN“** Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

Rezolvarea problemei apeductului la Cluj

Amplificarea Uzinei de apă — La Cluj nu mai avem criză de apă

Una dintre principalele probleme edilitare ale Clujului — chestiunea apeductului a fost în fine soluționată cum trebuie. Pentru a se putea înțelege mai bine greutățile multe și mari prin care au avut să treacă conducătorii Uzinei de apă în frunte cu d. ing. Savu vom arăta aici fazele prin care a trecut această problemă.

Uzina de apă din Cluj a fost construită în anul 1898 și a fost contemplată pentru o durată de 20 de ani. Deja în anii 1911 și 1912 s'a simțit însă insuficiența acestei instalațiuni de oarece cu ocaziunea secetelor mari din acești ani debitul de apă a scăzut considerabil iar populațiunea se vedea silită să păstreze rezerve de apă în pivniță.

Administrația maghiară a neglijat însă amplificarea acestei uzini.

După preluarea imperiului de către autoritățile române — în anul 1918 s'au început lucrările de amplificare. Astfel în Februarie 1919 s'au construit pentru prețuri noi pe un teren bogat în apă subterană instalându-se la locul numit Șapca Verde un agregat constator din o pompă centrifugală de 30 de litri pe secundă cuplată direct cu motor electric de 90 H.P. Această cantitate însemna atunci 30 la sută din debitul total.

Cum la preluarea imperiului Clujul avea 65.000 de locuitori iar în 1919 ajunsese deja la 80.000 era evident că nici prin această măsură nu a fost înlăturată criza de apă.

Atunci direcțiunea Uzinei a instalat lângă stațiunea de regulare care consta dintr'o pompă cuplată cu motor electric de 90 HP. un al doilea agregat tot așa de mare.

De asemenea s'a mai instalat la Șapca Verde un alt agregat tot de 90 HP.

La Uzina principală din Feneș unde funcționau 6 pompe învechite mânate de o turbină de apă de 80 HP. și un motor electric s'a mai instalat o pompă de 100 litri pe secundă cuplată direct cu un motor de 185 HP.

Pentru amplificarea generală au fost propuse două soluțiuni.

Una a d-lui ing. Savu directorul Uzinei care prevedea o captație nouă de 10 puturi a 15 litri pe secundă; cu casa pompelor la locul captației, cu regularea apei într'un rezervoriu în apropiere iar de aci transportarea apei prin tuburi de fontă în oraș.

Dintre particulari a fost propusă primăriei o altă soluție — aceia a d-lui ing. Macșai care pe lângă menținerea sistemului de captație din proiectul Savu, mai prevedea transportarea apei în oraș prin conducă liberă regulând'o într'un rezervoriu așezat în oraș însă la o înălțime necorespunzătoare.

Primăria însă neavând fonduri suficiente pentru realizarea proiectului Macșai Direcțiunea Uzinei s'a vă-

zut silită a căuta o soluțiune mai eficientă și a și făcut o nouă propunere. Noul proiect consta în descărcarea actualii rețele, care era construită de 35 de ani, cu diametrul micșorat din cauza reziduurilor. În acelaș timp se mai prevedea trecerea mai multor străzi în „zona inferioară” descărcându-se astfel „zona superioară”.

Paralel cu aceste lucrări Direcțiunea Uzinei a mai prevăzut sporirea debitului cu încă 70 litri pe secundă la Șapca Verde acest plus fiind suficient pentru 10 ani. Această lucrare este pe cale de a fi terminată. Până acum a fost așezată o conducă nouă de alimentare cu un calibrul de 274 mm. și pe o distanță de 2000 m. ridicându-se astfel presiunea actuală de 10—12 m., la 24—25 m. ceea ce este suficient pentru case cu 45 etaje. Sporindu-se debitul am ajuns azi să avem apă, continuu — și ziua și noaptea.

Prin investiriile făcute numai în suma de 4.600.000 în loc de 28 milioane comuna a fost în stare să folosească fondurile pentru alte scopuri.

În anii din urmă direcțiunea Uzinei a început să înlăture un alt inconvenient tot așa de sințit de bugetul comunei și anume neplata apei din lipsa de mijloace de măsurare.

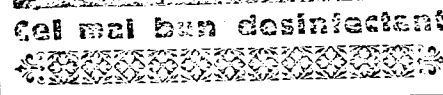
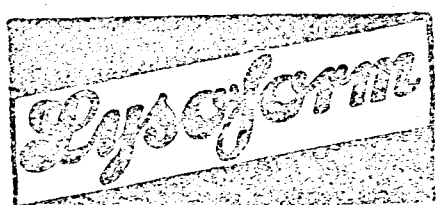
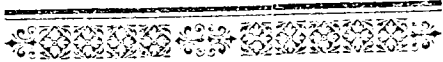
În adevăr în anii din urmă cantitatea de apă furnizată a fost în mediu anual de circa 5 milioane de m³ iar m³ s'a vândut particularului care avea contor cu 4 lei. Aceasta face anual o realizare de 20.000.000 lei.

Dar de oare ce nu sunt la toți proprietarii de imobile contoare se încasa până acum numai 5.500.000 lei anual. Deci se pierdea 14.500.000 lei pe an.

Cum bugetul Uzinei este de 12.000.000 anual este evident că dacă se vor instala la toate imobilele contoare se va realiza beneficii foarte mari iar taxa apei ar fi scoborâtă cu 5 la sută.

Toate aceste îmbunătățiri se datoresc în mare parte priceperii și puterii de muncă a d-lui ing. Savu directorul Uzinei.

Pirus.

Abonați
„ARDEALUL”

Modificarea proiectului de lege a timbrului

Taxarea cererilor de revizuirea, cambiilor, cekului și a contractelor de asigurare

Comisia fiscală parlamentară revizuirea taxele prevăzute în art. 11, 12, 13 și 14 din proiectul a adus următoarele modificări:

Pentru cererile de revizuire comisia a redus taxele de timbru dela 50 la 20 lei (la judecătoria) dela 200 la 100 lei (la tribunale) dela 300 la 200 lei (la curțile de apel) și dela 500 la 300 lei (la curtea de casație).

Asupra textului art. 12 referitor la taxarea contestațiilor comisiunea nu s'a pronunțat încă definitiv. Așa cum este redactat în proiect, acest articol prevede un sistem de taxe prea complicat ceace a făcut pe însuși d. V. Brătianu să opineze pentru o simplificare a sistemului de taxare a contestațiilor.

A rămas ca comisiunea să revie ulterior asupra redactării acestui articol.

Art. 13 Se referă la taxarea afișelor și el a rămas nemodificat.

Art. 14 se ocupă de taxarea cambiilor și efectelor de comerț „trase sau domiciliat asupra străinătății” la care comisiunea a mai adăugat „sau emise din străinătate și negociabile în România”.

Toate acestea se bucură de un regim de favoare — în cazul când nu au o scadență mai mare de 3 luni — fiind impuse numai la o taxă de 10 bani la sută.

În ce privește cekul, proiectul prevede că cekul e scutit de taxa timbrului dacă rămâne în circulație numai 15 zile, la care comisia a mai adăugat: „atunci când emisiunea se află în țară; 30 de zile atunci când ea se face în Europa și 90 de zile când emisiunea e în America”.

Dacă cekul rămâne însă în circulație peste termenele de mai sus calculate dela data emisiunii lui, atunci este impus la o taxă de timbru de 20 bani la sută.

Impunerea convențiilor pentru deschidere de credit a fost redusă dela 50 bani la 20 bani la sută.

Pentru actele de garanție taxa s'a redus dela 20 la 10 bani la sută.

Taxa pentru contractele de

editură s'a redus dela 30 la 20 bani la sută.

Taxa după vânzările de acțiuni la purtător s'a redus dela 40 la 30 bani la sută.

La art. 14 din proiect, care se ocupă de contractele sau polițele de asigurare, s'a mai adăugat: „legalmente autorizate a funcționa în țară”.

Tot aici s'a mai hotărât o majorare de taxă după cum urmează: cota de impunere la asigurările contractate la societățile indigene, care este de 1 la sută pentru asigurările pe viață și 5 la sută pentru celealalte, se fixează la 4 la sută pentru cele pe viață și 8 la sută pentru celealalte, atunci când asigurarea se contractează față de o societate străină. Tot aici s'a mai adăugat: „menținându-se totuși dispozițiile art. 250 codul de comerț, chiar și în ce privește pe asigurat”.

Constatarea lipsurilor de sub benzi

Direcțiunea generală P. T. T. a luat măsura ca în cazul când se vor constata lipsuri în sub benzi, prin violare în timpul transportului, lipsuri care se pot vedea după indicațiunile date de expediitori, să se arseze imediat procesele verbale cuveșite, din cari un exemplar se va înainta direcțiunei generale, iar alt exemplar oficiului de origină, pră a s' face cercetările cuvenite, pentru stabilirea responsabilității.

o nouă clasificare a mărfurilor

Sunt în înmău a anunța că la serviciul comercial al căilor ferate se lucrează din nou la un studiu important pentru clasificarea mărfurilor, în legătură cu acuatele tarife și cu eventualele modificări ce li s' vor mai aduce în viitor.

ATENȚIUNE!

Redacția facuta în ziarul

„ARDEALUL”

este cea mai eficientă.

Ciorapii SĂNDOR

sunt cei mai buni!

CLUJ, Piața Unirii 9

O statistică a transporturilor de produse petrolifere

Administrația căilor ferate a întocmit de curând o interesantă statistică asupra transporturilor de produse petrolifere, efectuate în cursul trimestrului Iunie-Septembrie 1925.

S'au expedit în cursul acestor luni în total un număr de 27.853 vagoane cazane zilnic, fără de 316 cazane cât s'a transportat trimestrul precedent.

Considerând expedițiile după felul produselor, reese că în acest trimestru s'au transportat 3461 vagoane țitei, 6254 vagoane benzină, 4217 vagoane petrol, 3303 vagoane păcură și 1225 vagoane uleiuri.

Țiteiul expedit pentru rafinerii se cifrează la 3459 vagoane cazane.

In acest timp s'a exportat:

Benzină 4799 vagoane, petrol 2949 vagoane, păcură 743 vagoane și uleiuri 821 vagoane.

Așa dar s'a exportat, în total, un număr de 10.924 vagoane Kz.

Punctele de frontieră de uscat participa la acest export cu 7.69 la sută, iar porturile cu

23.31 la sută, din cari porturile dunărene cu 32.25 la sută iar portul Constanța cu 57.06 la sută.

Din comparația expedițiilor de petrol expediate în cursul trimestrului Aprilie și Iunie 1925, se constată că în ultimul trimestru aceste transporturi indică un minus de circa 1000 cazane, 27.858 vagoane Kz. față de 28.834 Kz.

Intreaga producție de țitei a țării în acest interval de timp a fost de 613.225 tone, iar țiteiul supus distilării a fost în cantitate de 546.323 tone, sau 89.09 din țiteiul produs.

Predările de petrol făcute la conductă în trimestrul Iulie 1925 însumează 51.001 tone, față de 48.077, în trimestrul precedent.

Rezultă de o creștere a transporturilor predate conductelor.

Celelalte produse: melasă acid sulfuric, etc. expediate în vagoane cisterne, se cifrează la 467 vagoane Kz. cu benzol, exportat via Curlici, iar restul pentru consumul intern.

Sporirea tarifului postal internațional

Administrația noastră postală a fost invitată a lua parte la o conferință internațională a admistrațiilor similare, care se va întruni la Roma, către finele lui Martie 1926.

Direcția P. T. T. din România va trimite doi delegați, iar ministrul comunicațiilor unul.

Cu acest prilej se va discuta sporirea tarifului postal internațional. Este probabil că această augmentare de tarif va fi de 25 la sută la depeși, poștă și convorbiri telefonice.

Va mai fi depus dezbaterilor conferinței și un acord internațional cu privire la funcționarea și instalarea telefoanelor între statele vecine.

S'a preconizat ca după conferința de la Roma, statele cari formează Mica Antantă și Polonia să ție o conferință aparte pentru a discuta chestiunile postale cari privesc de aproape aceste țări.

Deraerea acceleratului Arad—Oradia-Mare

Trenul accelerat No. 301 Arad—Oradia-Mare a suferit un accident în dreptul profilului 1011—1012.

Vagonul automotor al acceleratului a deraiat din cauza ruperii unei osii la punctul mai sus indicat, între stațiunile Lesul Nidici și Beza.

Călătorii au făcut transbordare și au fost aduși la Oradia-Mare de un tren de ajutor.

Accidente de persoane nu au fost.

Linia a fost închisă timp de șapte ore și nu a suferit nici o stricăciune.

Conferința de cai ferate de la Praga

In ziua de 9 Februarie 1926 se va întruni la Praga o conferință de cai ferate la care va participa, printr'un delegat, și administrația C. F. R. Se va discuta cu acel prilej regularea traficului de călători și bagaje la trenul Orient Express.

Creșterea șomajului în Polonia

In prima săptămână a lui Ianuarie, numărul celor fără lucru a crescut cu 14.917 atfel că la 10 Ianuarie s'au aflat în Polonia 328.626 muncitori fără lucru

Abonați „Ardealul”

Cum se aplică aranjamentul dela Stockholm

Colete și scrisori de expediție

Direcțiunea generală a poștelor o adus la cunoștința tuturor organelor sale unele aranjamente încheiate cu prilejul congresului internațional postal de la Stockholm.

In baza acestor aranjamente oficiile vor avea grije ca să aplice pe colete și scrisorile de expediție etichetele cu numărul și numele oficiului de prezentare, etichetele cu valoarea declarată, dacă coletele au valoare, iar pe verso coletului numele și adresa expeditorului, pt. ca caz de înapoiere sau reexpediere să se știe cine anume a depus coletul, chiar dacă foile de expediție s'au pierdut.

De asemenea s'au mai dat instrucțiuni asupra dispozițiilor expeditorului cu privire la modul cum trebuie tratat un colet în cazul când nu s'ar putea remite destinatarului predându-se altei persoane sau reexpediindu-se în altă localitate, așa după cum dorește expeditorul.

Aceiași măsură se va aplica și la coletele interne, cari vor fi înapoiate la arhivă imediat după expedierea termenului de păstrare, fără alt aviz.

Plicuri ieftine furnizate numai de BOROS

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83

Nu strică

să încercați Doamnă cât de bine vă aranjază ochelarii fără cadru dacă suferiți de miopie.

Mare asortiment de ochelari și binocluri în magazinul

Fiul lui

MATIA KUN

CLUJ, Cal. Victoria No. 2.

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS”

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

MARE TÂRG DE MĂRFURI!

Mai ieftin ca la lichidare

se pot procura articole de haine mai jos înșirate:

1 mtr. Batist chifon — — —	Lei	28
1 „ Mătăsă brută — — —	„	125
1 „ Delin de spălat — — —	„	38
1 „ Postav de dame — — —	„	185
1 „ Eponge — — — — —	„	88
1 „ Liberti în toate culorile	„	65
1 „ Hatne de mătăsă lăfimea dublă — — — — —	„	98
1 „ Grenadin lăt. dublă — — —	„	58
1 „ Grenadin de mătăsă vârgat — — — — —	„	125
1 „ Zefir englez — — — — —	„	42
1 „ Carton cosmanosi — — —	„	42
1 p. Ciorapi ajour — — — — —	„	90
1 p. Ciorapi de a ă — — — — —	„	55
1 p. Ciorapi de dame — — — —	„	25
1 p. Ciorapi bărbătești — — — —	„	20
1 Camașă de dame — — — — —	„	102
1 Camașă de bărbat — — — — —	„	185
1 Haine de copil — — — — —	„	80

M. Izsák & Co.
CLUJ,
Cal. Reg. Ferdinand 63.
(Lângă pavilionul Hornar) 6

MARE TÂRG DE ANUL NOU!

LA
MOSKOVITS & Co.
Cal. Reg. Ferd. 23.
Vis a vis de Poștă

pahar pt. apă dublu tare dela	4.50
pahar pt. vin.	4.—
cană pt. bere cu urechi	—
3 dec.	14.—
garn. pt. apă de 6 pers.	66.—
garn. pt. vin de 6 pers.	60.—
garn. pt. liqueur de 6 pers.	40.—
garn. pt. liqueur de 6 pers. cu tavă.	84.—
farfurii de porțelan duble tari.	18.—
garn. pt. compot de 6 pers.	156.—
garn. pt. fructe sau prăjituri din porț. veritabil de 6 persoane.	150.—
garn. mocca de 6 pers.	280.—
garn. pt. prăjituri de 6 persoane.	280.—
garn. pt. mâncare din porțelan veritabil de Carlsbad 26 buc.	1250.—
6 perechi farfurii cu ceașca din porț.	150.—
1 pereche ceașca cu farf. cu margini albastre. jum. tari.	20.—
1 garn. de spălat complet fay	477.—
6 buc. linguri din aluminiu	30.—

MARE ASORTIMENT DE RAGLANE, ȘI HAINE DE BĂRBAT ȘI COPII LA M. Neumann CLUJ Piața Unirii 14.

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ**Cereale**

Grâu: 87.000 lei vag.
 Porumb: 65.000 lei vag.
 Orz: 57.000 lei vag.
 Ovăs: 58.000 lei vag.
 Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vite 20—22
 Porci 32—46
 Vițel de lapte 30

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 28.100—28.300 lei
 vagonul de Bușteni și Băicoiu ușor
 și 22.900—23.000 lei, cel de Moreni
 neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.20
 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
 la 10.30 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.10 lei
 kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
 la 7.15 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.90
 lei kgr. loco fabrică fără taxe și
 și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.90 lei
 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită
 la 2.— lei kgr.

Păcura este cerută la 1.50 lei kgr.
 loco fabrică fără taxe și oferită la
 1.55 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.15
 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.30 lei
 kgr. loco fabrică fără taxe, OO a
 8.30 lei kgr. și cel OOO la 11.20
 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 325—335.
 Compoziție dela 10 la 80 la sută,
 conținut garantat de cositor lei
 46—285.

Plumb lei 44—48.

Zinc lei 4—55.

Antimoniu lei 90.

Aramă lei 105—125.

Alamă lei dela 103—130.

Tablă neagră dela 05—130 mp. lei
 21—14 —.

Tablă neagră de acoperiș dela Nr.
 16—Nr. 22 lei 21—50.

Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr.
 22 lei 30—32 pe kgr.

Tablă albă dela 90 libre la 216
 lei 1500—3350.

Fer: în bare lei 10—60.

„ beton lei 10—60

„ cornier lei 10—70

„ balot 12.50

Țevi de gaz: negre dela 24—300 lei.

Țevi galvanizate ca mai sus, cu
 40 la sută adaus.

Spirtoase

Spirit engros 46—50 lei.

Vin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Zelir m. lei 30—200

Batist m. lei 30—70.

Mătăasă m. lei 480—1200.

Pânză m. lei 28—80.

Ciorapi de bumbac lei 20—25.

Ciorapi de ață lei 70—80.

Ciorapi de fidecos lei 85—150.

Mănuși de ață lei 30—100.

Coloniale

Cafea Rio 118—120.
 „ Maragojip 240—50.
 „ Salvador 185—90.
 „ Portorico 165—170.
 Orez Rangoon 22—50.
 „ Japonez 28—.—
 Cacao Corf. 72.
 Lămâi per ladă 850
 Ceai Moring 130, O. P. 220—30.
 Migdale 195—220.
 Zahăr 27—30.
 Piper 98.
 Scorțișoară 76.
 Alune 185—195

Furaje

Fân 250—220.
 Lucernă 240.
 Pae 80—100.

Pielărie

Talpa I-a lei 155.—165
 Talpa II-a lei 140—135.
 Crupon I-a lei 195—220.
 Crupon II-a lei 145—205.
 Gatur 100—135
 Porle 90—130.
 Porle englez 155—180.
 Box negru I-a 80—90.
 Box negru II-a 60—70.
 Box color I-a 110—120.
 Box color II-a 70—90.
 Chevreaux 70—100.

„ lac 110—125

Chimicale

Salicil 230—50.
 Glicerină 125.
 Formalin 85.
 Naftalin 24—26.
 Acid carbonic 68—72.
 Chinină sulfurică 5000.
 Stearină 85.
 Parafină 50.
 Ceresină 70—75.
 Sare bismut 1200—1400.
 Vaselină albă 85.
 „ galbenă 45.
 „ albă americană 110
 „ galbenă americană 70.

BURSA

Valutelor la Zürich
 30. Ian. închidere.

Franci francezi	1960
Franci belgieni	—
Lire sterline	252270
Lire itallene	2080
Dolari	519 ¹ / ₄
Relschsmark.	12355
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	15335
Coroane ungare	72.65
Shillingi	—
Drahme	—
Dinari	915 ¹ / ₂
Lire otomane	—
Zloți	—
Lei	232 ¹ / ₂
Napoleoni	—
Marca Pol.	72 ¹ / ₂
Pesetas	—

 Mare asortiment
 FIUL LUI MATIA RUN
 cuțitar și optician, Cluj, Calea Victoriei No. 1.
 6—11 Nickelare și ascuțitul se execută prompt.

AUTOMOBILE:
BUICK
OLDSMOBIL ȘI
CITROËN

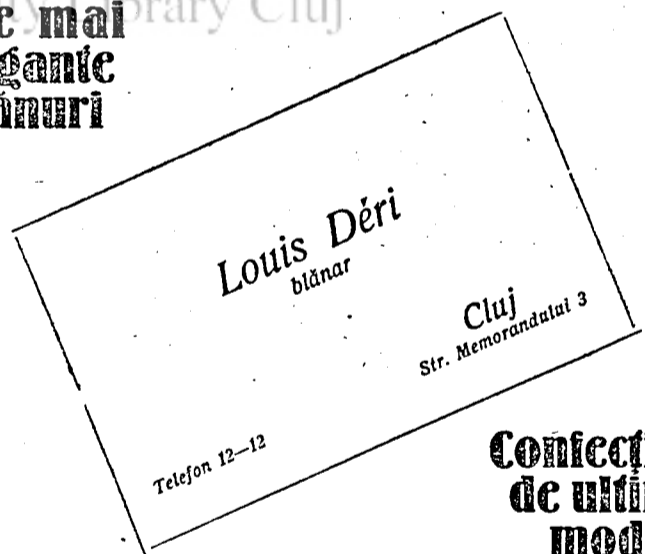
model 1926, au sosit la
 magazinul de automobile

IOAN N. JILESCU
 CLUJ Str. Regina Maria No. 16 CLUJ

Galoșii și șoșonii
„WIMPASSING“
 sunt cei mai buni.

8—8

Cele mai
 elegante
 blănuri

Confecțiuni
 de ultima
 modă

Plapome diferite, saltele de păr de cal gloturi pentru plapome, liberti, duschez, atlas și mătasă brocată, cașmir cu păr, libertine, pânze și pânzesol cu diferite motive. Truso și pânze dela firmele Hermann, Polak și Munk. Fețe de mese și servete pentru serviciu de cafea din pânză Damasc. Garnituri pentru paturi, perdele croșate, cămăși pentru băr-bați și femei, ștergare flotirt. Trusouri de Viena în depozit.

Plapome și saltele se execută la comandă în 24 ore. înainte de a face cumpărături negreșit vizitați magazinul

„LEBEDA“

Telefon 5—15 Cluj, Calea Victoriei 10 Telefon 5—15

Abonați „Ardealul“

No. 242—1926.

Publicație de licitație

În baza autorizației cuprinse în procesul verbal dresat cu Nrul de mai sus, aduc la cunoștință generală, că Herman Grätz, firmă înregistrată din Cluj, va vinde în sensul art. 351. el C. Com., pe lângă intervenția mea în licitație publică, 144 buc. tablouri pictate în ulei, și acvarele, toate pictate de pictori renumiți, în valoare de evaluare totală de 493,400 Lei, — precum și 14 buc. mobile antice, ca garnituri de salon, paturi, comode, vitrine, etc. în valoarea de evaluare de 154,200 Lei, cu acelaș preț de strigare, — în dauna și la pericolul lui Francisc Roth, comerciant de obiecte artistice din Cernauii cumpărător tardiv în recepție și plată, — în subsolul localului de prăvălie a firmei Herman Grätz, Cluj, Piața Unirii No. 8., în zilele de 4 și 5 Februarie 1926, între orele 4—7 p. m.

Picturile și mobilele se vor vinde fiecare bucată în parte și amatorii vor fi obligați înaintea începerii licitației a depune în numerar 10% din prețul de strigare drept vadiu. Cumpărătorii sunt obligați a plăti prețul de cumpărare împreună cu 1% taxă de cumpărare și 1% taxă de lux imediat în numerar.

Cluj, la 30 Ianuarie 1926.

Dr. Laurențiu Nestor
notar public.

Exportul cerealelor din Polonia

Polonia exportă 26.000 vagoane cereale. Dintre acestea 3000 vag. grâu, 15.000 vag. secară, 5000 vag. orz, 3000 vag. ovăz.

Grul este exportat în special în Anglia și Belgia; secara pentru Danemarca, Belgia, Norvegia, Franța. Orz pentru Belgia și Cehoslovacia.

Exportatorii de cereale din Polonia sunt de părere că Polonia mai poate exporta încă 3000 vag. grâu, 10—12 mii vag. de secară și 6 vag. de orz.

Situația industriei forestiere

Cu toată cererea mare și cu toate că prețurile se mențin meru ferme, producția nu arată nici un progres. Situația financiară încă s'a îmbunătățit simțitor, băncile dispun în permanență de mari stocuri de numerar, nu și-au schimbat însă într'un nimic vechea politică și tocmai aceasta este ceea ce ne lipsește mai mult acum, — o politică de credit bine chibzuită, ar fi astăzi cel mai potrivit remediu pentru criza în care se zbate industria forestieră.

Pentru un viitor apropiat nu avem nici o perspectivă de noi întreprinderi.

Piața orientală pare a fi destul de animată, mărfurile de calitate mai bună însă lipsesc aproape cu totul de pe această piață. Căderea leului are un efect minimal asupra pieței.

Detaliștii au avut un sezon favorabil în cursul căruia și-au vândut toate mărfurile, acum însă numai cu mare greutate se vor mai putea aproviziona cu prețurile obținute pe mărfurile vândute de ei.

Se înființează noui trenuri de petrol

Cu începere de vineri 29 Ianuarie se vor pune în circulație, între Plocești și Constanța, noile trenuri de petrol No. 8823, 8828, 8828 și 8834, 8825, 8824 cari vor circula după mersul deja stabilit de organele C. F. R.

DR. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne-Venerice
Consultă de la 2—6
în str. David F. 10.

Citiți Lemnul

Ravagiile inundațiilor la fabrica de ciment din Turda

In atenția Băncii Naționale și a Creditului Industrial

Se știe că cea mai mare fabrică de ciment pe care o are România este aceea din Turda. Această instituție industrială împreună cu fabricile unite de Ghips, tot din Turda furnizează cel mai superior ghips și ciment. Produsele lor rivalizează cu producțiile tuturor fabricilor din străinătate. Datorită calității cu totul superioare a produselor prețului scoborât cu care le vinde și mai ales cantității considerabile a producției acestor fabrici au reușit să desființeze aproape total importul de ciment și de ghips.

Inundațiile din ultimul timp însă au provocat pierderi considerabile acestor fabrici.

În adevăr pagubele încercate au fost evaluate la sume de 9 milioane și jumătate. Au fost distruse câteva mii de metri de cale ferată îngustă vre'o șese poduri o enormă cantitate de materii prime cari au fost duse de apă numeroase locuințe de a muncitorilor, alimente materiale etc.

Cu toate acestea funcționarea fabricii n'a fost întreruptă. Datorită măsurilor urgente ce au fost luate de către direcțiunea fabricii care a angajat imediat numeroase echipe de lucrători ad hoc, apa a putut fi scoasă și străcăciunile mai importante restabilite.

Cu toate acestea pierderile reale au fost de 9 milioane și jumătate.

In atenția Băncii Naționale și a Creditului Industrial

Rostul principal al existenței acestor instituții de stat, afară de faptul că Banca Națională mai are pe acela al emisiunii este fără îndoială sprijinirea prin toate mijloacele a industriei din țară.

După cum am mai spus și altă dată nimeni nu se gândește la despăgubiri de stat. Toată lumea însă găsește absolut necesar justificat și foarte util pentru viața economică a țării ca instituțiile de care vorbeam mai sus să vie acel mai urgent în ajutorul sinistratilor industriali prin acordarea de credite efine și pe durată lungă, sinistratilor industriali din Ardeal.

Fabrica de ciment din Turda, Fabrica de sticlă (despre care vom vorbi în numărul viitor) și Fabrica Solvay sunt azi cele mai lovite de inundațiile din normă și merită un cât mai urgent sprijin din partea Băncii Naționale și a Creditului Industrial.

În ce privește ștutul care nu vrea sau nu poate acorda despăgubiri ar fi foarte util și drept dacă ar veni și el în ajutorul sinistratilor prin aceea că le-ar acorda pe un an s'au doi o scutire sau o reducere mare a impozitelor pe care la percepe dela aceste fabrici așa de rău lovite de catastrofele inundații din ultimul timp.

— Aseară au sosit în Capitală d-nii ingineri De Lassus și Locau experți francezi, chemați de ștutul român a conlucra la întocmirea programului pentru electrificarea țării. În ce privește experții italieni și elvețieni chemați în aceleași scop, ei vor sosi pe la jumătatea lunii Februarie.

— Funcționari căilor ferate germane au cerut o sporire de salariu, pe care direcțiunea c. f. a refuzat-o.

În urma acestui refuz funcționarii căilor ferate germane vor organiza o grevă demonstrativă în cursul săptămânii viitoare.

— Consiliul superior de îndrumare și control, a luat în examinare în ultima sa ședință, ștutul proiectatei societăți comercializate „Radio-Orient (Rador).

Ștutul a fost admis rămânând numai să se fixeze capitalul societății, îndată ce, experții numiți să analizeze aportul ștutului își vor depune raportul.

Aportul ștutului va consta în materiale și „dreptul redalian“.

— Greva funcționarilor de la centrala telefonică din Varșovia continuă. Toate încercările de până acum pentru aplanarea grevei au eșuat.

Este probabil că muncitorii și funcționarii dela uzina electrică vor declara o grevă de simpatie.

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimările de contabilitate

Foi de zi,
Evidența alimentelor,
Tablouri, Chitanțe
etc.

se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

TENȚIUNE!

ATENȚIUNE

Un cadou folositor și prețios este mașina de cusut

„SINGER“

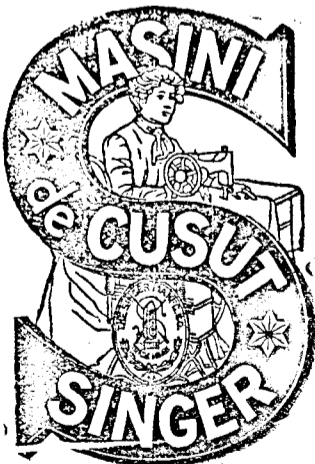
Se poate procura și cu plăți în rate lunare extraordinar de avantajoase

Instrucție gratuită în brodat artistic,

în zilele săptămânii dela 8—1 și după masă dela 3—7

BOURNE & Co.

Cluj, Strada Memorandului No. 25.

„CRISTAL“

Spălătorie și văpsătorie chimică
Vopsește și curăță orice rufărie!
Efectuează comenzi și prin poștă!

CLUJ

Telefon No. 500.

Telegrame: Găggyár
TELEFON: 148.

Turnătorie de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)

Fontă, tevi de preslune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

Tip ografia BOROS, Cluj Piața Unirii No. 20. Telefon 10—83